

KUMLAN

Informationsblad för Kumla kommun

Årgång 36 Nr 2/2004

Europaparlamentsval

sid 4-7

Bredband i Kumla kommun

sid 9

Fira midsommar i Sannahed

sid 23

En epok går i graven

I år skulle Yxhult AB ha firat 125 år. I stället har en konkurs i februari månad detta år och ett nyligen givet besked från konkursförvaltningen satt punkt för alla tankar om ett jubileum. All produktionsutrustning har sålts utom landet.

Text: Kommunalrådet Dan-Åke Moberg

YXHULT AB SOM GRUNDADES 1879 utvecklade stenhuggning i kalksten genom att utföra konstfullt utformade skulptural fasadsten till dåtidens husproduktion. Många är de fasader i Stockholms som har utsökta kalkstensarbeten från Yxhult AB. Yxhult AB levererade även trappor i kalksten, disk- och fönsterbänkar, hållar och andra föremål mera bruks- eller volym föremål till bostäder m m. Allt var konstfullt slipat och polerat efter dåtidens krav om modern standard. Givetvis var kalkstenen också ett

Det är rimligt och riktigt att vi samtidigt måste gasa och bromsa i den kommunala ekonomin.

förträffligt byggmaterial som kunde huggas allt efter kundens behov – ofta med en grovhuggen yta som en föregångare till den mexisten som skulle komma att bli en av företagets huvudprodukter under 1960- och 1970-talen.

DESSFÖRINNAN HADE BOLAGET år 1929 – det vill säga för 75 år sedan – svarat för en uppfinning av den så kallade gasbetongen eller det nuvarande namnet – lättbetong. Det är den produkten som under senare tid gjort Yxhult AB känt och omtalat.

KÄNT SÅ TILL VIDA ATT åtskilliga hus tillkom av just lättbetong under det som vi brukar säga ”miljonprogrammets” dagar. Det var under i princip ett decennium 1966 - 1976 då regering och riksdag genom bostads- subventioner tillsåg att det byggdes en miljon lägenheter i Sverige - fattigsverige skulle bort.

OMTALAT BLEV YXHULT DÅ det visade sig att man nyttjat utbränd alunskiffer som grund i tillverkningen av lättbetongen och därmed byggt in ett hälsoproblem – radon – som genom sin strålning kan ge upphov till olika cancersjukdomar. Detta gjorde Yxhult inte medvetet. Kunskapen om radon och dess

I detta nummer:

2-3	En epok går i graven	11	Parkeringsövervakning	17	Bokbussen
4-5	Europaparlamentsval	11	Medborgarförslag	18-19	Fastighetsägareansvar
6-7	Kort om Europaparlamentet	12-14	Kumla kommuns bokslut för år 2003	20-22	Ett Hälsofrämjande arbete
7	Skördefest			22	Närståendestöd
8	Konst på Hög	15	Julmarknad	23	Kumla bibliotek
9	Bredband i Kumla kommun	15	Besök Kumlas museér	23	Midsommarfirande
10	Inför sommaren	16	Kultur och fritid	24	Konstsidan

verkningar var inte kända då. Tvärtom var radon ansett i vissa sammanhang och på visa kurorter som hälsobringande. Radonet försvann ur ytongen och ersattes med mald kalksten och sedermera med sand.

GENOM UPPFINNINGEN för 75 år sedan skapades en grund för en industriell gren inom byggandet som spridits över stora delar av världen. Yxhult AB kunde genom att medverka till uppförande av licensfabriker i en rad länder över världen dels tjäna egna pengar på licensinkomster, dels sprida produkten över världen.

NU ÄR DENNA EPOK ÖVER. Cirka 140 anställda blir utan arbete i Kumla och Sverige. Produkten kommer att finnas kvar på marknaden men kommer sannolikt inte att tillverkas i landet. Det borde inte behöva vara så även om Sverige måste tåla omställningar i en internationellt konkurrerande marknadsbild.

YXHULT AB KAN OCKSÅ TJÄNA SOM exempel på att den förväntan om arbetskraftbrist som förespeglats i Sverige inte har uppstått och sannolikt inte kommer att uppstå inom de närmaste åren. Höga pensionsavgångar i Sverige och Europa i övrigt skulle leda till arbetskraftbrist. Många av de tidigare Yxhultanställda kommer i stället att gå till arbetslöshet för kortare eller längre tid. Anledningen därtill är den konjunkturavmattning eller lågkonjunktur som Sverige och Västeuropa liksom USA råkat in i och att företagen inför detta förestående hot om arbetskraftbrist snabbt ställer om sin verksamhet och flyttar alltmer av produktion till så kallade låglöneländer.

DET PÅVERKAR GIVETVIS det ekonomiska utrymmet för Sverige såsom nation och det

får återverkningar på landets kommuner. Staten har i rådande läge helt enkelt inte utrymme att skjuta över mer pengar till kommunsektorn. Detta i kombination med höga arbetslöshetstal och allt för höga sjuktal gör att vi också i kommunerna måste bromsa. För Kumlas del innebär det att vi måste sänka kostnaderna med ca 2 % -enheter på årsbasis eller uttryckt i kronor – ca 15 miljoner kronor per år från och med 2005 års budget. Två procent kanske inte låter så mycket, men att spara 15 miljoner innebär att vi noga måste genomlysa våra verksamheter. Alla måste hjälpas åt för att vi skall klara det på ett rimligt och bra sätt.

VÅR SITUATION ÄR INTE heller sådan att vi måste panikbromsa. Vi ökar vår befolkning, bygger nya bostäder, öppnar nya bostadsområden och investerar i nya skolenheter. Vi behöver investera i vattenverket och kanske komplettera Kumlahallens anläggning med en sk gymverksamhet. Det är rimligt och riktigt att vi samtidigt måste gasa och bromsa i den kommunala ekonomin.

GÖR VI ALLT DET HÄR på ett bra sätt lägger vi grund för ett fortsatt bra Kumla som kan växa och utvecklas i länet och landet. ■

Europaparlamentsval

Vart femte år utser alla medlemsländer företrädare till Europaparlamentet. Söndagen den 13 juni ska svenska folket välja hur vi vill att den politiska färdriktningen skall se ut. **Text:** Torild Hilmersson och Sara Klerestam

Rösträtt

Rösträtt vid val till Europaparlamentet har svenska medborgare som fyller 18 år senast på valdagen och som är eller någon gång har varit folkbokförda i landet.

Medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater har också rösträtt om de fyller 18 år senast på valdagen och är folkbokförda i landet. Rösträtten gäller under förutsättning att de har anmält sig till den svenska röstlängden senast fredagen den 14 maj 2004 och inte röstar i någon annan medlemsstat inom Europeiska unionen.

”Söndagen den 13 juni ska svenska folket välja hur vi vill att den politiska färdriktningen skall se ut.”

Röstkort

Var och en som har rösträtt och har en känd adress skall ha fått sitt röstkort med posten. Röstkorten skickas ut mellan den 19 och 25 maj. Av röstkortet framgår väljarens namn och nummer i röstlängden samt valdistrikt, vallokal och öppethållande. Väljare som har förlorat sitt röstkort eller inte har fått något röstkort skall få ett dupletteröstkort om de begär det. Dupletteröstkort tillhandahålls av den centrala valmyndigheten, länsstyrelsen eller kommunen.

För att beställa dupletteröstkort ring kommunkansliet på telefon 019-58 8122 mån-

dag-fredag kl 08.00-12.00 och 13.00-16.00. Lördagen den 12 och söndagen den 13 juni kan beställning ske kl 09.00-12.00.

Den som vill förtidsrösta på Posten måste ha med sig röstkortet. Den som röstar i vallokal bör ha med sig röstkortet. Har man inte något röstkort med sig får man vara beredd att legitimera sig.

Röstning med bud

Den som är sjuk, funktionshindrad eller gammal och inte själv kan ta sig till vallokalen får rösta med bud. Information om budröstning lämnas före valdagen av valnämndens kansli och av valförrättare i vallokalen under valdagen.

Förtidsröstning på posten

För att få rösta på Posten måste väljaren ha med sig sitt röstkort. Den som har förlorat sitt röstkort kan beställa dupletteröstkort. (Se ovan)

Poströster tas emot på Posten, Magasinsgatan 4, Kumla, på följande tider:

Postcenter måndag - fredag

kl 07.00-19.00

Kassaservice måndag - fredag

kl 11.00-14.00 och 15.00-17.30

Kassaservice Valdagen

kl 10.00-11.00 och 14.00-16.00

Den som har lantbrevbäring kan förtidsrösta genom lantbrevbäraren. För detta behövs förutom valsedlar och valkuvert

även ytterkuvert för budröstning. Lantbrevbäraren kan tillhandahålla detta.

Valskjutsar

Den som bor i kommunens ytterområden och har långt till vallokal kan beställa valskjuts fr o m tisdagen den 1 juni genom kommunens växel på telefon 019-58 80 00. På valdagen sker beställningen på telefon 019-58 81 22.

Valdistrikt och vallokaler

Vilket valdistrikt väljaren tillhör och i vilken vallokal denne skall rösta står på röstkortet som skickats till väljaren med posten. Den som förlorat röstkortet kan beställa ett dupletteröstkort. (Se vänster sida) Mottagning av röster sker i vallokalen kl 08.00-21.00 söndagen den 13 juni.

Rösträkning

Preliminär rösträkning i vallokalen

Preliminär rösträkning sker i varje vallokal omedelbart efter det att röstmottagningen avslutats kl 21.00. Där räknas alla röster som avlämnats i vallokalen samt alla poströster som levererats från valnämnden till valdistriktet, vilket utgör den allra största delen av poströsterna. Rösträkningen i vallokalen är offentlig och vallokalen är öppen för den som vill följa förrättningen.

Preliminär rösträkning hos valnämnden

Onsdagen efter valdagen sker preliminär rösträkning hos valnämnden. Där räknas de poströster som avgivits så sent att de inte hunnit levereras till valdistriktet under valdagen (normalt c:a 1-2% av samtliga poströster). Där räknas också brevrouletter från utlandet och de förtidsröster som underkänts i valdistriktet granskas.

Preliminär rösträkning hos valnämnden i Kumla kommun sker onsdagen den 16 juni kl. 09.00 i Stadshuset, Kumlarummet. Förrättningen är offentlig.

Slutlig rösträkning

Den slutliga rösträkningen sker hos länsstyrelsen med början måndagen den 14 juni. Rösträkningen är offentlig. ■

Valdistrikt	Vallokal
Hällabrottet	Tallängens skola, Carléns väg 3, Hällabrottet
Åbytorp-Hardemo	Stene skola, Fjugestavägen 20, Åbytorp
Haga	Hagaskolan, Hagagatan 8, Kumla
Malmen	Malmens skola, Andréns väg 19, Kumla
Fylsta	Fylsta skola, matsalen, Villagatan, Kumla
Stadshuset	Stadshuset, Torget, Kumla
Åsen	Kumla skofabrik, Södra Kungsvägen 1, Kumla
Idrottsparken	Hästens barnstuga, Hagagatan 16, Kumla
Kumlaby	Kumlaby skola, Korstagatan, Kumla
Ekeby-Kvarntorp	Bygdegården, Ekebygatan 14, Ekeby

Kort om Europaparlamentet

Under fyra dagar i juni håller Europeiska unionens länder val till Europaparlamentet. I Sverige röstar vi söndagen den 13 juni. **Text: Sara Klerestam**

I **EUROPAS LÄNDER HAR MAN** valt att ha representativ demokrati. Det innebär att det är folket som väljer dem som ska företräda medborgarna vid politiska beslut. Hur Europaparlamentet ser ut under mandatperioden 2004-2009 bestäms av 338 miljoner röstberättigade européer.

I EUROPAPARLAMENTET SITTER 732 ledamöter från 25 av Europas länder och Sverige har 19 av dessa platser. Platserna fördelas mellan länderna efter folkmängd. De ledamöter som sitter på Sveriges platser representerar de svenska partierna.

VARJE LAND VÄLJER SINA ledamöter enligt ungefär samma valsysteem som de använder till sina nationella parlament. I Sverige kan den röstande välja valsedel efter det parti som man vill rösta på. På valsedlarna finns det möjlighet att rösta på den kandidat som man helst vill ska bli vald. Det kallas för personval och innebär att man som väljare har möjlighet att påverka den interna ordningen för de kandidater som partierna har nominerat.

VAD GÖR EUROPAPARLAMENTET? Europaparlamentet har fem stora uppgifter.

- Parlamentet ska delta i unionens lagstiftningsarbete.
- Kommissionens ledamöter godkänns av parlamentet.
- Gemensamt med ministerrådet godkänner parlamentet EU:s budget.
- Parlamentet ska i efterhand granska

hur budgeten har använts.

- De enskilda EU-medborgarnas intressen bevakas av parlamentet. En medborgare kan begära att parlamentet ska granska en institution eller hur EU:s lagar följs.

EUROPAPARLAMENTET DELTAR I all lagstiftning inom EU. När inte parlamentet är med och stiftar lag, som de gör i de flesta fall, debatterar man frågan och talar om sin åsikt. Alla debatter och beslut, både i kammaren och i de olika utskotten, är offentliga.

PARLAMENTET HAR OCKSÅ till sin uppgift att ständigt granska Kommissionen och Ministerrådet.

DET NYVALDA PARLAMENTET kommer hösten 2004 att förhöra och sedan godkänna eller underkänna den nya EU-kommissionen. Om inte Kommissionen sköter sina uppgifter på ett korrekt sätt kan Europaparlamentet avsätta den genom en misstroendeförklaring.

EUROPAPARLAMENTET HAR sin hemvist i Strasbourg, som är en fransk stad. Under en vecka varje månad håller man sammanträden i plenarsalen.

Två veckor i månaden sammanträder parlamentet i Bryssel, där de andra viktiga institutionerna inom den Europeiska unionen finns. Den fjärde

veckan i månaden har de olika partigrupperna inom parlamentet sina möten. Det finns sju olika partigrupper som de nationella partierna har grupperat sig under.

VALDELTAAGANDET I Europaparlamentsvalet 1999 var varierande i de olika länderna. I Belgien röstade 91,0% i valet och det höga

valdeltagandet där förklaras till en del av att Belgarna har valplikt, vilket man även har i Luxemburg och Grekland.

I **SVERIGE VAR VALDELTAAGANDET** lågt, endast 38,8% av väljarna röstade. Det kan jämföras med de allmänna valen år 2002 där 80,1% röstade i riksdagsvalet. ■

Europeiska unionens 25 medlemsländer

Belgien	Nederländerna
Cypern	Polen
Danmark	Portugal
Estland	Slovakien
Finland	Slovenien
Frankrike	Spanien
Grekland	Storbritannien
Irland	Sverige
Italien	Tjeckien
Lettland	Tyskland
Litauen	Ungern
Luxemburg	Österrike
Malta	

Vill du veta mer? Om Du är intresserad av mer information när det gäller Europaparlamentet och valet kan du finna information på följande ställen:

EU-upplysningen

020-250 000, www.eu-upplysningen.se

Europaparlamentets Sverigekontor

08-562 444 55, www.europarl.se

Valnämnden Kumla kommun

019-58 81 22, www.kumla.se

De politiska partierna har information om deras Europapolitik på deras hemsidor.

Gör din röst hörd!

Skördefest

Råbergaplatsen lördagen 4 september 10-14

Odlingstävling!

Lämna in bidrag under dagen. Årets tema är "grönsaks- och blomsterkompositioner". Prisutdelning.

Baka Kumlakakan!

Baka din frukt eller grönsakskaka, gärna med recept, och lämna in för bedömning.

Försäljning av växter och tillbehör.

Kontakt: Gertrud Årstrand, Kulturavdelningen 019-58 81 96 och Ingela Norén, Sällskapet Kumla Trädgårdsamatörer 019-58 26 82

Ett arrangemang i samarbete mellan Kumla kommun, Kultur- och fritidsförvaltningen, Kumla Promotion, Vuxenskolan och Sällskapet Kumla Trädgårdsamatörer.

För vidare information, se annons i dagspress.

En samling kring växter och frukter!

Konst på Hög

Kvarntorp, Kumla 1 juni - 31 augusti 2004. Öppet 10-20.

Skulpturer av

James Bates

Richard Brixel

Leif Bolter

Mats Caldeborg

Lenny Clarhäll

Lena Cronqvist

Lars Englund

Claes Hake

Kent Karlsson

Torgny Larsson

Eva Löfdahl

Ebba Matz

Olle Medin

Ulf Rollof

Pål Svensson

Karin Ward

Lars Vilks

Ulla Viotti

Kalendarium sommaren 2004

1 juni

Konst på hög öppnar för säsongen.

Öppet alla dagar 10-20

1 juni-13 juli

Ikonmåleri. En utställning i Arken med

Mats Hermansson

9 juni

"Konstverk & symboler" – rundvandring
med arkitekt Jerk Alton kl. 19.00

Mats Hermansson visar sin utställning.

13 juni

Blomstervandring på högen med

Ingalill Teljå kl. 15.00

16 juni

Kalle Moraeus & Bengan Janson.

Konsert kl. 19.00. Möt två från TV
välkända medlemmar i Orsa spelmän.

17 juli-31 augusti

Installation. En utställning i Arken med
Marc Broos

11 augusti

Eva Eastwood med band.

Konsert kl. 19.00

Bredband i Kumla kommun

Nu kan du ansluta dig till bredband via Stadsnät i Kumla AB. Under augusti månad detta år påbörjas utbyggnaden av den kommersiella delen av bredbandsnätet i Kumla kommun. **Text: Lars Hallbergson**

UTBYGGNADEN KOMMER ATT starta i de områden där vi har fått flest intresseanmälningar. Har Du ännu inte anmält ditt intresse till bredband gör det nu på www.stadsnat.se eller ring 019-676 55 86.

STADSNÄT I KUMLA AB ÄR ett företag som ägs av Kumla kommun. Företagets uppgift är att förlägga markbunden datafiber s k bredband inom Kumla kommun. Syftet med bredband är att nu och i framtiden erbjuda företag, hushåll och offentlig verksamhet datakommunikation med snabb, säker och hög kapacitet. Det är därför Kumla väljer att så långt som möjligt lägga det nya ledningsnätet i mark. Ledningsnätet skall sedan upplåtas till olika företag som säljer tjänster i detta bredbandsnät.

UTBYGGNADEN AV BREDBANDSNÄTET sker på så sätt att vi i första hand ansluter kommunens skolor i kommunen. På det sättet bygger vi ett stamnät till alla kommunens tätorter och kan sedan ytterligare förgrena nätverket till företag och hushåll. Idag har vi anslutit kommunens skolor i centrala Kumla samt i Hällabrottet och Ekeby. Under hösten kommer skolorna i Åbytorp och Sannahed att anslutas. Under år 2005 kommer slutligen Hardemo skola att kunna anslutas till kommunens bredbandsnät.

STADSNÄT I KUMLA AB HAR ett nära samarbete med Stadsnät i Örebro AB och våra båda kommuner har samma s k huvudnod

för kommunikation mot världen i övrigt förlagd till Örebro. För den kommersiella verksamheten att sälja bredbandsanslutning och tjänster till företag, ägare av flerfamiljshus och enskilda hushåll samarbetar Kumla och Örebro stadsnät med företaget Thalamus AB.

I MARS 2004 ANNONSERADES i dagspressen hur intresseanmälan om anslutning till bredband ska gå till. Dessa anmälningar tillsammans med dem som har kommit in senare ligger till grund för vilket område utbyggnaden kommer att påbörjas.

ANSLUTNINGSKOSTNADEN för en villa är 5 995 kronor inkl moms samt en nätavgift på 150 kronor inkl moms per månad. Det förutsätter dock att villaägaren själv gräver och lägger ner tillhandahållna rör på sin egen tomt.

HAR NI FRÅGOR får ni gärna kontakta Pär Spector som är ansvarig hos Thalamus i Örebro på par.spector@thalamus.se eller på 019-676 55 86. ■

Inför sommaren

– några råd från vårdcentralen

Text: Ruth Wistrand, Tf Vårdcentralschef

NÄR SOMMAREN KOMMER ändrar vi livsstil och ”lever upp”.

VI BEHÖVER SOMMARLJUSET men måste akta oss för solstrålarna som i för stora doser kan vara livsfarliga. De kan ge upphov till brännskador och även tumörer. Små barn har lättare att bli brända än vi vuxna och bör därför skyddas väl. Den bästa solskyddsfaktorn är kläder! Att skydda sig är speciellt viktigt då man är vid kusten eller i sydliga länder.

OM DU PLANERAR ATT ÅKA utomlands – se då över dina mediciner i god tid. Till vissa länder krävs vaccinationer – ring i god tid om du är osäker för att få råd.

I ALLA LÄNDER, OCKSÅ SVERIGE, finns risken att få STD (Sexuellt överförbara sjukdomar). Fortfarande är HIV en av de virusinfektioner som ökar snabbast i världen och leder till AIDS. Tyvärr går den ännu inte att bota. Det finns inte heller någon vaccination men det går att skydda sig. Om du har funderingar omkring STD och HIV kontakta gärna vår ungdomsmottagning eller vårdcentralen.

FÄSTINGAR OCH INSEKTER TILLHÖR sommarens plågoandar. Infekterade bett från olika insekter och allergi mot bi- eller getingstick kan förstöra sommaresemestern men också leda till allvarliga komplikationer. Är du allergisk är det bra att ha sprutorna och eventuellt kortison klart innan du åker på semester.

Fästingarna finns idag i många av våra närmiljöer, bl a på grund av den växande viltdjursstammen, också i våra bostadsområden. Fåglarna är också bärare av fästingar. Även våra husdjur plockar upp dem och tar dem till våra bostäder.

Det är bra att duscha eller bada för att skölja bort fästingar efter vistelse i skog och mark. Fästingarna sätter sig gärna i olika hudveck och där det finns hår.

Fästingen som sådan är inte det stora problemet utan de sjukdomar som den kan föra med sig. Mot TBE (hjärninflammation) kan man vaccinera sig (det är bara aktuellt om du ska vistas i riskområde – hör av dig till oss om du är osäker). För Borrelia finns det behandling. Om du har kvarstående hudförändring då ett par veckor passerat efter bettet bör du kontakta oss för en kontroll.

FYLSTA OCH KORSTA mottagningarna är stängda veckorna 28, 29, 30 och 31. Kungsvägmottagningen är öppen som vanligt under hela sommaren. Semesterperioden innebär dock minskad personal.

TELEFONEN FUNGERAR som vanligt. Ni kan även nå oss via vanligt brev eller prim.kumla@orebroll.se

NJUT AV SOMMAREN. Grilla lagom. Drick mindre alkohol. Motionera mera. Med tillönskan om en skön och frisk sommar. ■

Parkeringsövervakning och felparkeringsavgifter

Parkering på gatumark i Kumla är avgiftsfri. På vissa parkeringar, t ex i de centrala delarna av tätorten, finns tidsbegränsade parkeringsplatser för att öka omsättningen på parkeringsplatser så att fler får möjlighet att parkera.

Text: Ewa Petterson, Trafikhandläggare

FRÅN OCH MED DEN 1 MAJ 2004 bedriver Kumla kommun parkeringsövervakning på allmän plats i egen regi genom en anställd parkeringsvakt. Parkeringsvakten ska kontrollera att parkerings- och stoppförbudsbestämmelser följs, att man inte parkerar längre tid än

tillåten, att man inte parkerar på övergångsställen, på handikapparkeringar, i lastzoner etc.

PÅ VÄGVERKETS HEMSIDA www.vv.se finns information om hur du parkerar rätt. ■

Från och med den 1 maj 2004 gäller ny taxa för felparkeringsavgifter i Kumla kommun.

Förseelse vid	Nya avgifter
Stoppförbud	500:-
P-förbud	500:-
Längre tid än tillåten	300:-
Handikapplats	700:-
Väggkorsning	500:-
Färdriktning	500:-
Gång- och cykelbana	500:-
Övergångsställe	500:-

Medborgarförslag

DEN SOM ÄR FOLKBOKFÖRD i Kumla kommun kan lämna medborgarförslag till kommunfullmäktige om den kommunala verksamheten.

MEDBORGARFÖRSLAGET SKALL VARA skriftligt och undertecknat av en eller flera personer. Namnförtydligande, adress och telefonnummer skall anges. Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma medborgarförslag.

FÖRSLAGET SKICKAS TILL Kumla kommun Kommunledningskontoret 692 80 Kumla, eller lämnas till kommunkansliet. Förslaget kan också lämnas direkt vid fullmäktiges sammanträde.

ETT MEDBORGARFÖRSLAG BÖR beredas så att beslut kan fattas senast inom ett år från det att förslaget lämnades. Den som har ställt förslaget kommer att få meddelande om när fullmäktige kommer att fatta beslut i ärendet. ■

Kumla kommuns bokslut för år 2003

Text: Ronny Salomonsson, Ekonomichef

Det ekonomiska resultatet

Verksamhetsåret 2003 uppvisar ett ekonomiskt resultat på driftsidan som uppgår till +0,7 miljoner kronor vilket är 4,6 miljoner kronor sämre än det budgeterade resultatet. Kommunen klarar därmed det lagstadgade balanskravet om än med knapp marginal. De kommunala nämnderna uppvisar ett samlat underskott som uppgår till 16,4 miljoner kronor. Att balanskravet ändå kunnat uppnås beror huvudsakligen på att kommunen erhållit generellt sysselsättningsstöd för år 2003 och nyanställningsstöd för åren 2002-2003 med sammanlagt 10,9 miljoner kronor från staten samt att ett positivt finansnetto på 1,4 miljoner kronor redovisas.

Verksamhetens nettokostnader

De kommunala nettokostnaderna (totalt 663 miljoner kronor) omräknade per kommuninvånare för de olika verksamhetsområdena år 2003 framgår av nedanstående tabell. I tabellen anges också respektive nämnds procentuella andel av den

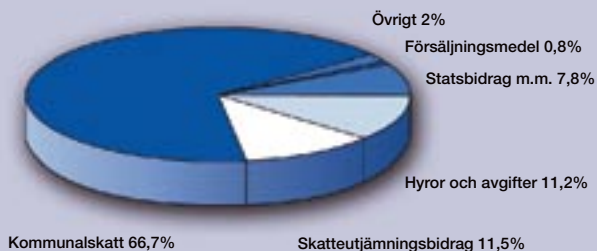
totala nettokostnaden. Med nettokostnad menas respektive nämnds kostnader efter avdrag för avgifter (tex hemtjänstavgifter, förskoleavgifter, VA-avgifter), hyror och ersättningar mm. Nettokostnaden är den del som måste finansieras med kommunalskattemedel.

Kommunstyrelsen svarar bland annat för kommunfullmäktige, central administration, räddningstjänst, arbetsmarknadsåtgärder, våghållning, vatten och avlopp, sophämtning, skötsel av fastigheter, kostverksamhet mm. *Miljö- och byggnadsnämnden* fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet samt miljö- och hälsoskyddsområdet. *Kultur- och fritidsnämnden* svarar för biblioteksverksamhet samt skötsel av parker, idrottsanläggningar och fritidsgårdar. Under *barn- och utbildningsnämndens* ansvarsområde finns förskola, grundskola, särskola, gymnasieskola mm. *Socialnämnden* svarar bland annat för stödinsatser vid sociala problem och omsorg om äldre och handikappade.

Nämnd	Kronor/invånare	Andel av nettokostnad, %
Kommunstyrelse	4.004	11,6
Miljö- och byggnadsnämnd	504	1,5
Kultur- och fritidsnämnd	2.051	6,0
Barn- och utbildningsnämnd	16.451	47,8
Socialnämnd	11.399	33,1
Totalt	34.409	100

Finansiering och satsningar under 2003

Kommunens verksamhet finansierades under 2003 enligt följande:

Som framgår av diagrammet är kommunskatten som betalas av kommuninvånarna den viktigaste finansieringskällan för kommunen. Skatten och skatteutjämningsbidraget utgör tillsammans cirka 78 % av kommunens intäkter. Drygt 11 % utgörs av hyror och avgifter medan finansieringskällorna i övrigt endast utgör en mindre del.

De största investeringarna under år 2003 var utbyggnad av stadsnät för IT-kommunikation, byte av golvbjälklag i barnstugor, gång- och cykelvägar, mat- och slöjdsal vid Tallängens skola, uppförande av ny skola i Skogstorp samt fortsatta investeringar i vatten- och avloppsanläggningar. Investeringarnivån var mycket hög under året.

Bostadsbyggandet som tagit fart under de senaste åren intensifierades ytterligare under år 2003. Kommunen har sålt ett antal tomter i Smedstorp och Loviselund i norra delen av Kumla. I kvarteret Hammaren vid Hammargatan har under året färdigställts 24 lägenheter i flerbostadshus och arbete

pågår i kvarteret Urmakaren i centrala Kumla med ytterligare 37 hyreslägenheter som färdigställs under år 2004.

Arbetslösheten, som av tradition varit mycket låg i Kumla, ökade under året men nivån är fortfarande relativt låg i jämförelse med många andra kommuner i länet. Kommunen arbetar främst genom olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att de negativa effekterna av omstruktureringarna skall bli så små som möjligt.

Efter att år 2001 haft en befolkningsminskning med 48 personer ökade folkmängden under år 2002 med 170 personer och med ytterligare 174 personer år 2003. Kommunens folkmängd vid årsskiftet uppgick till 19.279 personer.

Den närmaste framtiden

Under åren 2002-2003 minskade sysselsättningen på riksnivå. Kommunförbundet bedömer att sysselsättningen kommer att minska något även under år 2004. Denna negativa utveckling har fått till följd att de samlade skatteintäkterna inte ökar i den utsträckning man tidigare prognosticerat. För Kumla kommun innebär det att den ekonomiska utvecklingen blir sämre än planerat för kommande budgetperiod. En osäkerhetsfaktor är också de stora nämndunderskotten för år 2003. Det är nödvändigt att samtliga nämnder kommer minst i balans redan år 2004 för att utgångsläget inte skall bli ännu sämre än vad de minskade skatteintäkterna medför för år 2005. Även om detta sker kommer

det ekonomiska utrymmet år 2005 att vara begränsat och en preliminär bedömning i dagsläget är att kostnadsminskningar måste ske med cirka 15 miljoner kronor i 2005 års budget för att balans i ekonomin skall kunna åstadkommas.

Hur den kommunala ekonomin kommer att utvecklas i framtiden beror mycket på hur man på riksnivå lyckas med att sänka arbetslösheten och samtidigt öka sysselsättningen. Detta har mycket stor betydelse framför allt på de framtida skatteinkomsterna i kommunen men också på kostnaderna för bland annat försörjningsstöd och arbetsmarknadspolitiska insatser.

En annan viktig faktor är befolkningsutvecklingen och befolkningsstrukturen i kommunen. Den positiva befolkningsutvecklingen under år 2003 måste fortsätta för att i första hand skatteintäkterna även fortsättningsvis skall utvecklas i positiv riktning.

Några statistiska nyckeltal

Förutom de nyckeltal som angivits tidigare i artikeln kan följande statistiska uppgifter för åren 2002 och 2003 hjälpa till att ge information om den kommunala verksamheten. ■

	2002	2003
Vägunderhåll, barmark, kronor/kvadratmeter	9,68	9,72
Gatubelysning, driftkostnad, kronor/belysningspunkt	407,00	354,00
Vatten- och avlopp, driftkostnad, kronor/kubikmeter	7,33	8,53
Städkostnad, barnstugor, kronor/kvadratmeter	183,00	193,00
Städkostnad, skolor, kronor/kvadratmeter	140,00	145,00
Lokalkostnad, barnstugor, kronor/kvadratmeter	837,00	877,00
Lokalkostnad, skolor, kronor/kvadratmeter	672,00	683,00
Kumlahallen, simhallen, kostnad/besök (2002=64.995 besök, 2003=66.398 besök), kronor	19,49	21,61
Kumlahallen, sporthallen, kostnad/besök (200.000 resp. 200.000 st), kronor	6,86	8,61
Djupadalsbadet, kostnad/besök (74.448 resp 57.149 st), kronor	25,85	34,18
Campingen, kostnad/gästnatt (20.609 resp 13.968 st), kronor	-2,82	5,96
Biblioteket, kostnad/lån (263.646 resp 216.310 st), kronor	33,81	41,38
Ishallen, kostnad/besök (107.000 resp 107.000 st), kronor	21,37	22,26
Parker, gatuplantering, kostnad per inv. (19.105 resp 19.276), kronor	159,10	165,56
Fritidsgårdar, kostnad/besök (253.810 resp 286.910 st), kronor	12,10	13,15
Grundskola, nettokostnad/elev (2.454 resp 2.533 st), kronor	53.806,00	56.423,00
Musikskola, nettokostnad/elev (469 resp 462 st), kronor	7.667,00	8.788,00
Förskoleverksamhet, nettokostnad/barn (927 resp 997 st), kronor	67.984,00	69.503,00
Skolbarnsomsorg, nettokostnad/barn (987 resp 973 st), kronor	23.766,00	24.580,00
Institution/familjehem, kostnad/årsplats (28,7 resp 29,1 st), kronor	391.600,00	170.700,00
Särskild boendeform, genomsnittlig nettokostnad/vårdtagare (261 resp 259 st), kronor	531.214,00	554.400,00
Hemtjänst, genomsnittlig kostnad/vårdtagare (219 resp 226 st), kronor	200.700,00	208.100,00

YKHULTS IK'S FOTBOLLSSKOLA 2004

Ungdomar födda 1995 till 1999 inbjuds till YIK:s fotbollsskola vid idrottsplatsen i Hällabrottet.

Tid: Vecka 32, måndag till fredag mellan kl. 10.00-13.00.

Årets fotbollsskolas paket innehåller: Fotboll (Umbro), t-shirt och vattenflaska.

Pris: 325:-. Mellanmål med dryck och frukt ingår.

Anmälan kan göras på vårt kansli vid Hällabrottets IP som är öppet onsdagar kl. 17.30-20.00 eller på telefon 019-57 25 50. Har du frågor, kontakta Per-Anders Johansson 070-573 74 98.

Vi vill ha din anmälan senast den 24/6. Anmälan är bindande. Anmälningsavgiften betalas till klubbens postgiro 348816-0 eller till vårt kansli senast 25/7 2004.

Konsert

på Kvarntorpshögen
"Konst på Hög"

Möt två från TV välkända medlemmar i Orsa Spelmän. Konsert med Kalle Moraeus och Bengan Janson. Onsdagen den 16 juni kl. 19.00.

Biljettpris: 200:-. Med NA-kort, halva priset för max 2 personer/kort. **Förköp** från den 1 juni hos Kultur- och fritidskontoret i Stadshuset eller på Kumla bibliotek.

Försäljning av kaffe, korv, glass, godis m.m. **Buss** avgår från Kumla Torg klockan 17.30. **Pris:** 20:-
Medtag stol, sittunderlag eller liknande.

Välkommen!

Besök Kumlas muséer

Kumla - Skoindustrimuseet

Öppet: måndag - fredag 13.00-17.00
lördag-söndag 13.00-16.00

Sannahed - Officersmässen, Pukestugan, Husarofficersstugan, Soldattorpet, och Skomakarstugan

Visas av Kumla hembygdsförening söndagar 14.00-17.00 under perioden 4 juli - 29 augusti. Servering av kaffe och glass.

Blacksta - Blackstastugan

Visas av Kumla hembygdsförening söndagen den 13 juni, 14.00-17.00 söndagen den 20 juni, 14.00-17.00 samt söndagen den 12 september 13.00-17.00 då det är kulturhusens dag.

Hardemo - Skolmuseet Lundmarkska skolan

Visas sommartid av Hardemo hembygdsförening söndagar, 13.00-16.00 under perioden 4 juli-15 augusti.

Kultur och fritid

Djupadalsbadet

Tfn: 019-58 86 78

Öppettider för säsongen 20/5-22/8:

måndag-fredag 09.00-20.00

lördag och söndag 09.00-18.30

tisdag och fredag,
morgonbad 07.00-08.00

Kassan stänger 30 minuter före badtidens slut. Provtagning för simmärken varje dag kl. 12.00-14.00. Servering och kiosk öppet varje dag under badsäsongen.

Simskolor:

Simundervisning kommer att bedrivas i 2-veckorsperioder under v. 25-32. Anmälningar från v. 23. Första perioden, v. 25-26, kommer att bedrivas på kvällarna. Första gruppen 18.15-18.50. Andra gruppen 19.00-19.35. Övriga veckor, 27-32, kommer att bedrivas på förmiddagarna. Första gruppen 09.00-09.35. Andra gruppen 09.45-10.20.

Djupadalsbadets camping

Tfn: 019-58 86 83

Fullständig service: 4/6-22/8:

Lugn 3-stjärnig familjecamping 1 km öster om Kumla centrum. 4st fyrbäddsstugor och 4st tvåbäddsstugor. 70 campingplatser, varav 32 st med el.

Kumlasjöns servering "sjösidan"

Tfn: 019-57 07 85

Servering med tonvikt på sommarsäsongen. Öl- och vinrättigheter. Utealtan med utsikt över Kumlasjön. Kiosk med försäljning av glass, godis, läsk och snabbmat till Djupadalsbadets badgäster. 18-håls bangolfanläggning i anslutning till serveringen.

Kumlahallen

Kroppsträning

Träningslokalen "Hälsa med David" är öppen hela sommaren. Efter simhallens stängning för säsongen, ingår inte bassängbad. Tillträde till lokalen endast genom kod, knuten till det träningskort den tränande köpt. Dagkort kan också köpas, vilket sker i kassan på Djupadalsbadet, under tiden 20/5 - 22/8. I samband med Kumlahallens öppnande för höstsäsongen, upphör koderna.

Simhallen

Tfn: 019-58 86 75

Öppet för säsongen fr. o m 27/8

måndag och torsdag 09.00-20.30

tisdag, onsdag och fredag 07.00-20.30

lördag och söndag 09.00-15.30

Kassan stänger 30 minuter före badtidens slut. Skolbad förekommer vardagar 08.00-15.30. För besked om möjligheten att bada med icke simkunniga barn i lilla bassängen, ring 019-58 86 75.

Tisdagar, lördagar och söndagar är lilla bassängen uppvärmd till 35 grader och lämpar sig väl för barnbad. Av tradition används tisdagseftermiddagarna till spädbarnsbad. Simundervisning för barn och vuxna ordnas regelbundet. Vid lov och studiedagar är bassängerna disponibla i mycket större utsträckning under dagtid, då inga skolbad förekommer.

OBS! Alltid utrymme för motionsim
Vuxenkvällar, onsdagar kl. 17.30-20.30

Du är välkommen att bada i lugn och ro.

Avspänd miljö med soft music och undervattensbelysning. Aldersgräns från 17 år.

Barn- och familjekvällar, fredagar kl. 17.30-20.30

Fredagar står badets bassänger och lokaler öppna för barnfamiljer. Alla lekredskap är tillgängliga. Hopptorn och sviktar är öppna. Ta med simringen, luftmadrassen eller annan vattenleksak. Packa picknickkorgen och gör en helkväll. Givetvis är alla andra badgäster också välkomna. Bläckfisken är en ny vattenleksak, som på kort tid blivit simhallens attraktion.

Sporthallen

Kvällstid-vardagar tränar idrottsföreningar enligt fastställt schema, lördagar och söndagar spelas matcher i det nationella seriesystemet.

Passa på att låna en god bok från bokbussen. Den kommer till en plats nära dig.

Bokbussen turer 2004

Ekeby/Kvarntorp - torsdagar

Ekeby (Macken) 16.45-18.15
Skiffervägen 18.30-20.00
10 juni, 1 juli, 12 och 26 augusti, 9 och 23 september, 7 och 21 oktober, 4 och 18 november, 2 och 16 december.

Hällabrottet - torsdagar

Vid affären 17.00-19.30
17 juni, 19 augusti, 2, 16 och 30 september, 14 och 28 oktober, 11 och 25 november, 9 december.

Sannahed - onsdagar

Tvärgatan, 18.00 – 19.30
9 och 23 juni, 11 och 25 augusti, 8 och 22 september, 6 och 20 oktober, 3 och 17 november, 1 och 15 december.

Åbytorp - onsdagar

Stene skola 17.00 – 19.30
16 och 30 juni, 18 augusti, 1, 15 och 29 september, 13 och 27 oktober, 10 och 24 november, 8 och 22 december.

Landsbygdsturer

Brånsta måndag 14/6, 16/8, 13/9, 11/10, 8/11, 6/12
Byrsta måndag 21/6, 23/8, 20/9, 18/10, 15/11, 13/12
Eneby måndag 28/6, 30/8, 27/9, 25/10, 22/11, 20/12
Nynäs måndag 7/6, 9/8, 6/9, 4/10, 1/11, 29/11
Berga Tisdag 8/6, 17/8, 21/9, 26/10, 30/11
Hjortsberga Tisdag 22/6, 31/8, 5/10, 9/11, 14/12
Rala Tisdag 10/8, 14/9, 19/10, 23/11
Vallersta Tisdag 29/6, 7/9, 12/10, 16/11, 21/12
Öja Tisdag 15/6, 24/8, 28/9, 2/11, 7/12
Björka Torsdag 1/7, 26/8, 23/9, 21/10, 18/11, 16/12
Ekeby by Torsdag 17/6, 19/8, 16/9, 14/10, 11/11
Frommesta Torsdag 10/6, 12/8, 9/9, 7/10, 4/11, 2/12
Brändåsen* Torsdag 1/7, 26/8, 23/9, 21/10, 18/11, 16/12
Östra* Torsdag 17/6, 19/8, 16/9, 14/10, 11/11, 9/12
*förmiddagstur

Prästgårdsskogen - torsdagar

von Rosensteins väg 11.00 –12.00
17 juni, 19 augusti, 16 september, 14 oktober, 11 november, 9 december.

Öppettider Biblioteket och utställningshallen

Sommarlån gäller 1/6-16/8

Sommartider 12/6-15/8

måndag-torsdag	12.00-20.00
fredag	12.00-18.00

Midsommarhelgen

torsdag 24/6	12.00-17.00
Midsommarafton 25/6	Stängt

Öppettider 16/8 2004 - 11/6 2005

måndag-torsdag	10.00-20.00
fredag	10.00-18.00
lördag	11.00-14.00
söndag	16.00-18.00

Fastighetsägareansvar

Nedan följer information om vad du som fastighetsägare bland annat bör tänka på.

Klipp häcken

Olämpligt belägna träd, buskar m m på tomten utgör ofta allvarliga trafiksäkerhetsrisker. Varje år skadas människor i onödan för att sikten skymms. Några enkla åtgärder före och under sommaren kan rädda liv.

Du som har utfart mot gata

Vid utfart bör du se till att dina växter inte är högre än 80 cm från gatan inom markerad sikttriangel. Sikten skall vara fri minst 2,5 meter från gatan eller gångbanan.

Du som har hörntomt

Om din tomt ligger intill en gång- och cykelväg eller gata bör du se till att dina växter inte är högre än 80 cm i en sikttriangel som sträcker sig minst 10 meter åt vardera hållet.

Du som har tomt intill gata

Häck och buskar bör växa inom eget tomtområde. Om du har buskar eller träd som stäcker sig ut över gata eller gångbana bör du se till att det finns fri höjd för trafikanterna.

Den fria höjden som krävs är:

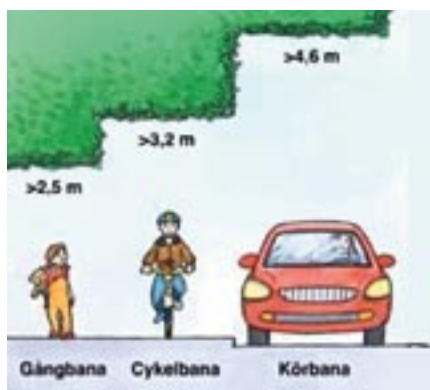
- över gångbana: minst 2,5 meter
- över cykelväg: minst 3,2 meter
- över körbana: minst 4,6 meter

Planteringsråd

För att bibehålla god sikt är det viktigt att redan vid planteringstillfället föreställa sig trädens och buskarnas utveckling några år framåt så att man placerar dem tillräckligt långt från vägen.

Växterna breder ut sig olika mycket beroende på vilken art man väljer, vilken klimatzon man befinner sig i, jordens beskaffenhet och skötseln.

I plantskolor finns kunskap om växter. Där kan man få tips om arter som passar trädgården klimat- och funktionsmässigt, liksom skötselråd.

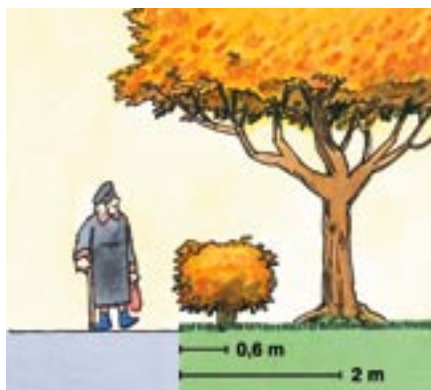

Plantera på rätt ställe

Stora buskar och träd bör placeras minst 2 meter innanför tomtgräns. Häck- och buskplantor bör placeras minst 60 cm innanför tomtgräns.

Vad lagen säger

”Tomter skall oavsett om de har tagits i anspråk för bebyggelse eller inte, hållas i vårdat skick. De skall skötas så att betydande olägenheter för omgivningen och för trafiken inte uppkommer och så att risken för olycksfall begränsas” (Plan- och bygglagen 3 kap 17 §). ■

Ett hälsofrämjande arbete för de unga i Kumla kommun

I Kumla kommun satsar vi på de unga. I Kumla kommun prioriterar vi att arbeta med hälsofrämjande arbete. I Kumla kommun vill vi ge barn och unga trygga uppväxtmiljöer, både i skola och resterande samhälle.

Sedan hösten 2001 har Kumla satsat på förebyggande arbete mot droger i form av fältarbetarna Kenth Ericzon och Ola Bosshammar. Från årsskiftet 2003 har även kommunen en hälsopedagog som arbetar med skolans personal för att utbilda och vara metodstöd i det ANT (alkohol, narkotika och tobaks) inriktade arbetet i skolan.

Kumla mot narkotika

Sedan 2001 arbetar Kenth och Ola i

projektet "Kumla mot Narkotika". De arbetar med att informera om droger och finns även som stöd för de som kommit i kontakt med droger. De befinner sig ofta ute bland ungdomarna – i skolorna, på fritidsgårdar, discon, restauranger, föreningar och på stan.

Föräldrainformation

Kenth och Ola rör sig ofta ute bland ungdomarna, men känner att det är minst lika viktigt att nå föräldrar och lärare. Därför

"Kumla mot narkotika"

På följande telefonnummer kan du nå "Kumla mot narkotika":

Kenth 070-558 92 93
Ola 070-558 99 29

har de som mål att årligen besöka de föräldramöten som anordnas i alla skolklasser år 6-9 inom Kumla kommun. Där berättar de om sitt arbete och hur man kan hjälpa sina barn – och andras.

Våga vara förälder!

Våga undra, våga fråga och våga ”kolla”! Du som förälder ska inte misstänka att ditt barn dricker eller använder sig av droger, för dom flesta gör inte det. Men du ska våga vara förälder genom att ”kolla”, undra och fråga ibland. Detta kan få både dig och ditt barn att må bättre.

Några tips till dig som förälder:

- Vilka umgås ditt barn med?
- Telefonlista till kompisarna.
- Hjälp ditt barn med hämtning från ex. disco eller vänta uppe tills ditt barn är hemma.
- Ej ”FF” över helgen utan tillsyn.
- Visa dig ute bland ungdomarna genom att exempelvis nattvandra.
- Prata med andra föräldrar om gemensamma normer.
- Kom ihåg att det är ett lagbrott att bjuda ungdomar under 18 år på alkohol!

Kumlamodellen

Kumla kommun arbetar intensivt med att förebygga och minska användningen av narkotika i kommunen. Detta arbete sker enligt den så kallade ”Kumlamodellen” vilket innebär att ett antal aktörer arbetar tillsammans i ett nätverk mot ett gemensamt mål. Detta gör vi genom att ta hjälp av varandra samt utbyta kunskap och erfarenheter.

Definition av Nätverk: Gruppering av människor eller organisation enligt en icke hierarkisk princip runt något ändamål som man aktivt och systematiskt

verkar för, under ömsesidigt åtagande och förtroende. (Källa: Folkhälsovetenskapligt lexikon, Urban Janlert, 2000)

Här i Kumla arbetar ”Kumla mot narkotika” tillsammans med ett antal aktörer såsom Kommunens hälsopedagog, Polisen, Nattvandrarerna, Föräldraföreningen mot narkotika, Primärvården med flera.

Kumla kommuns hälsopedagog

Från vintern 2003 har Kumla kommun del i en resursperson som arbetar i de fem kommunerna i södra länsdelen; Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå och Lekeberg. Tjänsten besitts av Frida Edström som arbetar som hälsopedagog och erbjuder skolorna hjälp i det hälsofrämjande och ANT inriktade arbetet med barn och unga. Frida arbetar som metod, handlednings- och utbildningsstöd till pedagoger (lärarna) och annan personal på skolorna, förskoleklass till nian.

Forskning visar på vikten av att skolan ”äger sina egna projekt” och därför satsas på utbildning och handledningsstöd för lärarna att hålla ANT-undervisning på bästa sätt i form av samtalsbaserad undervisning (s.k. Livskunskap) med barnen. På så sätt får barnen träna sig i att arbeta med sina egna och samhällets värderingar vad gäller ANT, samlevnad, jämställdhet, utanförskap, mobbning och andra svåra livsfrågor.

Frida erbjuder också skolan hjälp med; Drogpolicys, Föräldrainriktat ANT-arbete och elevstödsutbildning.

Vad gäller drogpolicys har forskningen visat att en viktig del av det ANT-förebyggande arbetet handlar om att samhället, såväl som skolan, ska ha tydliga riktlinjer, s.k. policys, vad gäller drogfrågan. Tillsammans med skolans personal, barnen och föräldrarna bör detta dokument tas

fram under en demokratisk process och hälsopedagogen erbjuder kunskaps- och processstöd i arbetet.

Även det föräldrainsriktade arbetet via skolan är i fokus då detta visat sig vara ett av de arbetsområden som ger bäst effekt vad gäller att förebygga ohälsosamt leverne och droganvändande hos barn och unga. Här arbetar Frida, tillsammans med fältarbetarna Kenth och Ola, för att på bästa sätt samordna insatserna för skolan.

Elevstöd, även kallat kamratstöd, har de flesta barn och unga idag hört talas om. Mycket tack vare den marknadsföring som stiftelsen Friends har av sitt mobbningsförebyggande arbete i Sveriges skolor. Hälsopedagogen arbetar tillsammans med de resurspersoner som finns lokalt i ex. elevhälsan, för att utbilda barnen i att vara extra ögon och öron i det mobbningsförebyggande arbetet på skolan. Elevstödsut-

bildningarna riktar sig direkt till barnen, via deras skolor, och lär dem vara bra kamratförebilder och extra uppmärksamma på mobbningstendenser på skolorna.

Slutligen finns ett samarbete mellan kommunerna i söder för att starta ett nätverk med Hälsöfrämjande skolutveckling i fokus. Detta för att på bästa sätt kunna lära över kommun och yrkesgränser i det hälsofrämjande arbetet för södra länsdelens barn och unga.

Hälsopedagogtjänsten är ett resultat av ett samarbete mellan Landstingets samhällsmedicinska enhet och kommunerna i Sydnärke. Tjänsten är inskriven i det lokala övergripande folkhälsoavtalet som löper fram till årsskiftet 2006/2007 och är placerad i Kumla stadshus.

Frida finns att nå på telefon 019-58 83 17 eller e-post: frida.edstrom@kumla.se ■

Närståendestöd i Kumla kommun

Kumla kommun, Kumla församling och Röda Korset i samarbete med Sensus studieförbund erbjuder verksamhet för dig som är närståendestödjare.

VI VÄNDER OSS TILL DIG SOM vårdar och stöttar en sjuk eller funktionshindrad närstående. Verksamheten kommer att bestå av föreläsningar, öppna träffar och samtalsgrupper.

Siltallrik 28/6 kl. 16.00

Lokal: Konferensrummet, Kungsgården.

VÄNTJÄNSTEN INBJUDER TILL Musikcafé varje torsdag klockan 14.30-16.00 i Solbackas matsal. För mer information, ring 019-56 05 20 mellan klockan 10.00-12.00.

Kontaktpersoner:

Kumla kommun, Närståendekonsulent
Marie Eneman, tel. 019-58 83 70

Telefontid tisd. 08.00-09.30

Kumla kommun, demenssköterska

Irène Franzén, tel. 019-58 85 93

Kumla församling, diakon

Gunnel Åkerlund, tel. 019-58 93 11

Röda Korset

Siw Zetterberg, tel. 019-58 29 82

Sensus studieförbund, studiekonsulent

Annika Söderman, tel. 019-19 23 37 ■

Kumla bibliotek

Besök bibliotekets hemsida - www.kumla.se/bibliotek

DU KAN SÖKA, LÅNA OM och reservera böcker hemifrån via Internet. På hemsidan finns ett hjälpsnitt om hur du söker i bibliotekets katalog. Här når du även kataloger för andra bibliotek i Örebro län.

PROVA EBSCO/NOVELIST via hemsidan. Logga in med ditt lånekortsnummer. Det är en gratis databas med 1200 engelskspråkiga tidskrifter i fulltext i ämnen som fritid, historia, ekonomi, hälsa, naturvetenskap, politik och utbildning. I Ebsco/Novelist hittar du lästips, författarporträtt och recensioner av böcker på engelska.

KORTTIDSLÅN PÅ BIBLIOTEKET från 1 juni. Läser du snabbt? Vill du snabbt få tillgång till populära böcker? Från den 1 juni provar vi korttidslån där lånetiden är 14 dagar. Förensingsavgiften är 3 kr per bok och dag.

KUMLANYTT – som service till synskadade och för andra intresserade sänds lokala nyheter:

- Kumlanytt i Kumla Närradio 94,3 måndag-torsdag 09.00, med repris 17.30

Fira midsommar i Sannahed

Fredag 25 juni kl. 14.00

Traditionellt midsommarfirande
med dans kring midsommarstången,
musikuppträdande, servering m.m.

(Se utförligt program i lokalpress.)

Välkommen!

Konstsidan

Text: Mats Runering

Konstnär: Ulla Viotti
Objekt: Land Art
Titel: Odens trädgård
Teknik: Jord och gräs.
Placering: Slutningen mot golfklubbens stuga, mitt emot Kvarntorpshögen.
Ägare: Kumla kommun
År: 2001

SOM KERAMIKER UTVECKLADES Ulla Viotti mot fri skulptur där hon formade leran efter naturens egna former. Hennes reliefer blir i närbild väldiga landskap.

VID KVARNTORPSHÖGENS FOR har Ulla Viotti i samarbete med Oden Anläggningar skapat det väldiga verket "Odens trädgård". Om man allra först väljer att gå in i konstverket förstår man snabbt att det finns en form och en regelbundenhet som man där inte kan uppfatta men som man förstår är uppfattningsbar om man ser konstverket uppifrån och från håll. Den naturliga platsen blir då uppifrån Kvarntorpshögen, i närheten av kaffestugan. Från Kvarntorpshögen får man överblicken – man ser trilobitformen med ryggsköldens åsar och längst till höger en "fornborg". Gräset i "dalarna" är av en sort som ska klippas medan det ska vara långt gräs på "åsarna". Skötsel och klippning sker genom Kumla Golfklubbs insats.

ULLA VIOTTI: "Konstverket har gestaltats, som en symbol för Kumlas historia och dess unika geologi, placerad på en yta av c:a 10 000 m² vid Kumla Golfklubb. Traktens speciella geologi, med bl a rika fyndigheter av fossil såsom trilobiter, förstenade urtidsdjur, har inspirerat till konstverkets komposition, som kan framkalla 'platsens ande' och en upplevelse av tidlöshet.

DE STORA ÅTERKOMMANDE gräsformerna skapar olika rumsbildningar, som kan upplevas då man rör sig runt på gräsyrtorna. De bildar tillsammans en helhet, ett landskap med 'jättetrilobiter' i ett diagonalmönster. Dessa kompletteras av en stor cirkelformad grässkulptur 'fornborg', inspirerad av forn lämningar i trakten kring Kumla.

DET SKULPTURALA GRÄSLANDSKAPET 'Odens trädgård' kan fungera som ett landmärke, där helheten bäst kan uppfattas på långt håll uppifrån Kvarntorpshögen, men som även kan inspirera till närstudier och till upplevelser som drömmar i tid och rum".

ULLA VIOTTI HAR YTTERLIGARE ett konstverk på Kvarntorpshögen, "Energi-Magi" från 1998, om vilket du kan läsa i Kumlan nr 3, 2000, där du också hittar uppgifter om konstnären. Under de senaste årtiondena har främst tegel i större former blivit Ulla Viottis uttryck men hon har ofta också arbetat med gräs, torv och jord.

INFÖR SOMMAR-OS 2004 gör Ulla Viotti göra en tegelskulptur som ska visas i Aten. Kanske kan Kvarntorp bli med på någon presentation i samband härmed. Under senare tid har Ulla Viotti fått två stora prestigeprojekt i södra Sverige, utsmyckning av entreerna på Nya Lasarettet i Trelleborg respektive utformning av Vargtorget i Vellinge. ■

Ulla Viottis konstverk "Odens trädgård" har gestaltats som en symbol för Kumlas historia och dess unika geologi.